

Türkmenistanyň Adalat ministrligi
tarapyndan 2012-nji ýylyň 6-njy
martynda 633 san bilen bellige
alyndy

Türkmenistanyň Maliýe ministriniň
2012-nji ýylyň 8-nji fewralyndaky
№ 12-Ö buýrugy bilen tassyklandy

Täjirçilik kärhanalary üçin maliýe hasabatlylygynyň milli standarty 3

„PUL SERIŞDELERINIŇ HEREKETI BARADA HASABAT“

Mazmuny	Bölämleriň №
Umumy düzgünler.....	1-4
Kesgitlemeler.....	5
Pul serişdeleriniň hereketi barada hasabatlylyk bermek.....	6-40
Maglumaty açmak.....	41-42
Güýje girýän senesi	43

UMUMY DÜZGÜNLER

1. Şu standartyň maksady kärhananyň pul serişdeleriniň üýtgemeleri we pul serişdeleriniň ekwiwalentleri barada maglumaty pul serişdeleriniň hereketi barada hasabat görnüşinde bermegiň tertibini bellemekden ybaratdyr.

2. Kärhana pul serişdeleriniň hereketi barada hasabatlylyk şu standartyň talaplaryna laýyklykda düzmelidir we ony maliýe hasabatlylygynyň düzülyän her bir döwri babatynda özüniň maliýe hasabatlylygynyň aýrylmaz bölegi hökmünde bermelidir.

3. Şu standart olaryň möçberine, eýeçilik ýa-da pudaklaýyn gurluşyna garamazdan, ähli kärhanalardan pul serişdeleriniň hereketi barada hasabatlylyk bermegi talap edýär.

4. Pul serişdeleriniň hereketi barada maglumat peýdalanyjylara kärhananyň pul serişdelerini we pul serişdeleriniň ekwiwalentlerini emele getirip bilmek ukybyna, şeýle hem kärhanalaryň şu pul serişdeleriniň akymalaryny peýdalanmaga islegine baha bermek üçin esas berýär.

KESGITLEMELER

5. Şu standartda şu adalgalar görkezilen manylarynda peýdalanylýar:

Pul serişdeleri kassadaky, bank hasaplaryndaky pul serişdelerini we talap edilýänçä depozitleri öz içine alýar.

Pul serişdeleriniň ekwiwalentleri – geçginliligi ýokary bolan gysga möhletli, ýagny üzülmeli möhletli gysga, mysal üçin, alnan senesinden üç aý ýa-da

ondan az bolan, pul serişdeleriniň belli bir möçberine ýeňil öwrüp bolýan, gymmatyň üýtgame töwegelçiliginiň täsirine düşmegi ujypsyz bolan serişdeler.

Pul serişdeleriniň akymlyry – pul serişdeleriniň we pul serişdeleriniň ekwiwalentleriniň gelip gowuşmagy ýa-da tölenmegi bolup durýar. Pul serişdeleriniň hereketi pul serişdeleriniň ýa-da pul serişdeleriniň ekwiwalentleriniň maddalarynyň arasyndaky dolanyşyklary öz içine almaýar, sebäbi, bu bölekler amallar, maýa goýum ýa-da maliýe işiniň däl-de, kärhananyň pul serişdelerini dolandyrmagyň bir bölegi bolup durýar.

Amallar işi – kärhananyň girdeji getirýän esasy işi we maýa goýum hem-de maliýe işinden tapawutlanýan beýleki işi.

Maýa goýum işi – uzak möhletli aktiwleriň we pul serişdeleriniň ekwiwalentlerine degişli bolmadyk beýleki maýa goýumalarynyň satyn alynmagy we çykyp gitmegi bilen baglanyşykly iş.

Maliýe işi – kärhananyň geçirilen öz maýasynyň we karz alnan serişdeleriniň möçberindäki we düzümindäki üýtgemelere getirýän iş.

Bank owerdraftlaryna, düzgün bolşy ýaly, karzlar hökmünde, ýagny, maliýe işi hökmünde seredilýär. Şeýle-de bolsa, eger-de bank owerdrafty talap boýunça üzülmäge degişli bolsa we subýektiň pul serişdelerini dolandyrmagyň aýrylmaz bölegi bolup durýan bolsa, onda bank owerdraftlaryna adatça, puluň gelmegi hökmünde seredilýär. Şunuň ýaly şertlerde bank owerdraftlary pul serişdeleriniň we olaryň ekwiwalentleriniň bir bölegi hökmünde goşulýar. Bank hasaby boýunça galyndynyň oňynlykdan ýaramazlyga tarap ýygy-ýygydan üýtgeýändigini şunuň ýaly ylalaşyklaryň häsiýetli aýratynlygy bolup durýar.

PUL SERIŞDELERINIŇ HEREKETI BARADA HASABATY BERMEK

6. Pul serişdeleriniň hereketi barada hasabat hasabat döwründe pul serişdeleriniň akymlyry baradaky maglumatlary öz içine alýar, bu maglumatlar amallar, maýa goýum ýa-da maliýe işlerine bölmek bilen berilýär.

7. Işiň görnüşleri boýunça topara bölmek peýdalanyjylara bu işiň kärhananyň maliýe ýagdaýyna we onuň pul serişdeleriniň we pul serişdeleriniň ekwiwalentleriniň möçberine edýän täsirine baha bermek üçin maglumaty üpjün edýär. Şeýle hem bu maglumat işiň bu görnüşleriniň arasyndaky özara baglanyşyga baha bermek üçin peýdalanylyp bilner.

8. Kärhana amallar, maýa goýum ýa-da maliýe işinden gelýän pul serişdeleriniň hereketi hakyndaky maglumaty öz işiniň häsiýetine has gowy laýyk gelýän görnüşde berýär.

9. Bir amaldan gelip gowuşmalar we pul serişdeleriniň tölegi dürli hili topara bölünýän pul serişdeleriniň akymlyryny öz içine alyp biler. Mysal üçin, karz boýunça pul serişdeleriniň töleginiň göterimleri hem, berginiň esasy möçberini hem öz içine alýan halatynda, onda göterimleri emele getirýän bölek amallar işi hökmünde topara bölünip bilner, esasy pul möçberini emele getirýän bölek bolsa maliýe işi hökmünde topara bölünýär.

Amallar işi

10. Amallar işinden gelyän pul serişdeleriniň akymalarynyň pul möçberi kärhananyň amalyňyň näderejede pul serişdeleriniň gelip gowuşmagyny üpjün edýändiginiň esasy görkezijisi bolup durýar. Amallar işinden gelyän pul akymalary karzlary üzmek, diwidendleri tölemek, daşarky maliýeleşdiriş çeşmelerine ýüz tutmazdan täze maýa goýumalaryny amala aşyrmak we kärhananyň amal mümkinçiligini saklamak üçin pul serişdeleriniň ýeterlikdigini görkezýär.

11. Amallar işinden gelyän pul serişdeleriniň akymalary köplenç halatda kärhananyň girdeji getirýän esasy işi bilen baglydyr. Şeýlelikde, olar, düzgün bolşy ýaly, amallaryň we peýdanyň hem-de ýitginiň kesgitlemesine girýän beýleki wakalaryň netijesi bolup durýar. Amallar işinden gelyän pul serişdeleriniň akymalarynyň mysallary şulardan ybaratdyr:

a) harytlary ýerlemekden we hyzmatlary etmekden gelyän pul gelip gowuşmalary;

b) roýalti, galam haklary, hyzmat haky we gaýry düşewünt görnüşindäki pul gelip gowuşmalary;

ç) harytlar we hyzmatlar üçin üpjün edijilere pul tölegleri;

d) işgärlere we işgärleriň adyndan işgärlere pul tölegleri;

e) ätiýaçlandyryş baýraklary, talaplary, annuitetler we beýleki ätiýaçlandyryş hak-heşdekleri boýunça ätiýaçlandyryş kompaniýalaryndan pul gelip gowuşmalary we tölegler;

ä) eger olar gönüden-göni maliýe ýa-da maýa goýum işine degişli edilip bilinmeýän bolsa, pul tölegleri ýa-da peýdadan alynýan salgydyň yzyna gaýtarylmagy; we

f) täjirçilik maksatlary bilen baglaşylan şertnamalar boýunça pul gelip gowuşmalary we tölegler.

12. Enjamyň birini ýerlemek ýaly käbir amallar peýdanyň ýa-da ýitginiň kesgitlemesine goşulýan peýdanyň ýa-da ýitginiň ýüze çykmagyna getirip biler. Emma pul serişdeleriniň şunuň ýaly amallar bilen baglanyşykly hereketi maýa goýum işinden gelyän pul serişdeleriniň akymy hökmünde topara bölünýär.

13. Kärhananyň täjirçilik maksatlary üçin niýetlenen gymmatly kagyzlary we karzlary bolup biler we şeýle ýagdaýda olar gaýtadan satmak üçin ýörite satyn alnan ätiýaçlyklara deňleşdirilip bilner. Şeýlelikde, täjirçilik ýa-da söwda gymmatly kagyzlaryny satyn almakdan ýa-da satmakdan ýüze çykýan pul serişdeleriniň akymy amallar işi hökmünde topara bölünýär.

Maýa goýum işi

14. Maýa goýum işinden gelyän pul serişdeleriniň akymy hakyndaky maglumatyň aýratynlykda açylmagynyň uly ähmiýeti bardyr, sebäbi ol geljekki girdejileri we pul serişdeleriniň akymalaryny emele getirmek üçin niýetlenen serişdeleri satyn almak maksady bilen nähili çykdaýlaryň edilendigini görkezýär.

15. Maýa goýum işinden gelyän pul serişdeleriniň mysallary şulardan ybaratdyr:

a) esasy serişdeleri, maddy däl aktiwleri we beýleki uzak möhletli aktiwleri satyn almak üçin pul tölegleri. Olara işläp taýýarlamak üçin maýalaşdyrylan harajatlar we özbaşdak öndürilen esasy serişdeler bilen baglanyşykly tölegler degişlidir;

b) esasy serişdeleri, maddy däl aktiwleri we beýleki uzak möhletli aktiwleri ýerlemekden alnan pul gelip gowuşmalary;

ç) beýleki kärhanalaryň paý ýa-da bergi gurallaryny we bilelikdäki işe gatnaşma paýlaryny satyn almak üçin pul tölegleri (pul serişdeleriniň ekwiwalentleri hökmünde seredilýän ýa-da täjirçilik maksatlary üçin niýetlenen gurallar boýunça töleglerden başga);

d) beýleki kärhanalaryň paý ýa-da bergi gurallaryny we bilelikdäki işe gatnaşma paýlaryny ýerlemekden gelen pul gelip gowuşmalary (pul serişdeleriniň ekwiwalentleri hökmünde seredilýän ýa-da täjirçilik maksatlary üçin niýetlenen gurallar boýunça gelip gowuşmalardan başga);

e) beýleki taraplara berlen pul karzlyary;

ä) beýleki taraplara berlen karzlaryň yzyna gaýtarylmagyndan pul gelip gowuşmalary.

Maliýe işi

16. Maliýe işinden gelýän pul serişdeleriniň akymy hakyndaky maglumatyň aýratynlykda açylmagynyň uly ähmiýeti bardyr, sebäbi bu maglumat guramany maliýeleşdirýän taraplaryň talaplaryna laýyklykda, geljekki pul akymlary çaklananda peýdalydyr.

17. Maliýe işinden gelýän pul serişdeleriniň mysallary şulardan ybaratdyr:

a) paýnamalaryň ýa-da beýleki paý gurallarynyň emissiýasyndan pul gelip gowuşmalary;

b) kärhananyň paýnamalaryny satyn almak üçin hususyýetçilere pul tölegleri;

ç) bergi borçnamalaryny, zaýomlary, obligasiýalary, girew resminamalaryny we beýleki gysga möhletli we uzak möhletli nesýe resminamalaryny çykarmakdan pul gelip gowuşmalary;

d) karz alnan serişdeler boýunça pul tölegleri; we

e) maliýe kärendesi boýunça bergini üzmek üçin kärendeçiniň pul tölegleri.

Amallar işinden gelýän pul serişdeleriniň hereketini beýan etmek

18. Kärhana amallar işinden gelýän pul serişdeleriniň hereketi hakyndaky maglumatlary bermäge borçlydyr, şunda ol şu usullaryň birinden peýdalanýar:

a) göni usul, bu usul peýdalanylanda jemi pul gelip gowuşmalarynyň we tölegleriniň esasy görnüşleri barada maglumat açylýar; ýa-da

b) gytaklaýyn usul, bu usulda peýda ýa-da ýitgä pul däl häsiýetli amallaryň, amallar işiniň barşynda ýüze çykýan islendik gaýra goýlan ýa-da hasaplanyp ýazylan geçen ýa-da geljekki pul gelip gowuşmalarynyň ýa-da tölegleriniň maýa goýum ýa-da maliýe işiniň çäklerinde pul serişdeleriniň gelip gowuşmagy ýa-da

tölenmegi bilen baglanyşykly girdeji ýa-da çykdaýy maddalarynyň netijelerini hasaba almak bilen düzediş girizilýär.

19. Kärhanalar tarapyndan amallar işinden gelýän pul serişdeleriniň hereketi barada maglumatlary bermegiň göni usulynyň peýdalanylmagy gollanylýar. Göni usul pul serişdeleriniň geljekki akymlyryna baha bermek üçin gytaklaýyn usuldan peýdalanylanda elýeterli bolmadyk peýdaly maglumaty üpjün edýär. Göni usul peýdalanylanda jemi pul gelip gowuşmalarynyň we jemi pul tölegleriniň esasy görnüşleri baradaky maglumat şunuň ýaly görnüşde alnyp bilner:

a) kärhanalaryň hasaba alyş ýazgylaryndan; ýa-da

b) düşewünde, ýerlemegiň özüne düşýän gymmatyna we jemi girdeji barada hasabatnyň maddalaryna aşakda görkezilýän ýagdaýlary hasaba alyp düzediş girizmek ýoly bilen:

döwrüň dowamynda ätiýaçlyklardaky we amallar işinden emele gelen algyldaky we bergilerdäki üýtgemeler;

beýleki pul däl maddalary; we

maýa goýum ýa-da maliýe işinden pul serişdeleriniň akymlyrynyň döremegine getirýän beýleki maddalary.

20. Gytaklaýyn usul peýdalanylanda amallar işinden alynýan pul serişdeleriniň arassa akymy aşakda görkezilýän ýagdaýlary hasaba almak bilen peýda ýa-da ýitgä düzediş girizmek ýoly bilen kesgitlenýär:

a) döwrüň dowamynda ätiýaçlyklardaky we amallar işinden emele gelen algyldaky we bergilerdäki üýtgemeler;

b) ulanyş tutumy, baha berilýän gorlar, gaýry goýlan salgytlar, peýdalanylmadyk oňyn we ýaramaz hümmet tapawutlary, assosirlenen kärhanalardaky paýlanmadyk peýda we gözegçilik edilmeýän peýda ýaly pul däl maddalar; we

ç) maýa goýum we maliýe işinden pul serişdeleriniň akymlyrynyň döremegine getirýän beýleki maddalar.

Maýa goýum we maliýe işinden gelýän pul serişdeleriniň hereketini beýan etmek

21. Kärhana özüniň hasabatynda maýa goýum we maliýe işiniň barşynda ýüze çykýan jemi pul gowuşmalarynyň we jemi pul tölegleriniň esasy görnüşlerini aýratynlykda beýan etmelidir, hasabatlylykda netto-esasda beýan edilýän şu pul serişdeleriniň şu akymlyry muňa girmeyär:

a) pul serişdeleriniň hereketiniň kärhananyň işini däl-de müşderiniň işini beýan edýän halatynda müşderileriň adyndan pul gelip gowuşmalary we tölegler;

b) dolanyşygyň çaltlygy, uly pul möçberleri we üzmeğiň gysga möhletleri bilen häsiýetlendirilýän maddalar boýunça pul gelip gowuşmalary we tölegler.

Daşary ýurt pulundaky pul serişdeleriniň hereketi

22. Daşary ýurt pulundaky amalyň netijesinde ýüze çykýan pul serişdeleriniň hereketi daşary ýurt pulundaky pul möçberleri babatynda pul

serişdeleriniň hereket eden senesindäki ýagdaýa görä funksional we daşary ýurt pulunyň arasyndaky çalşyk hümmetini ulanmak ýoly bilen, kärhananyň funksional pulunda görkezilmelidir.

23. Pullaryň çalşyk hümmetiniň üýtgemeginiň netijesinde ýüze çykýan ýerlenmedik peýdalar we ýitgiler pul serişdeleriniň hereketi bolup durmaýar. Emma bu pul möçberi amallar, maýa goýum we maliýe işinden gelýän pul serişdeleriniň hereketinden aýratynlykda görkezilýär we hasabat döwrüniň ahyryndaky ýagdaýa görä, pullaryň çalşyk hümmeti boýunça hasabatlylykda pul serişdeleriniň hereketi barada maglumatlaryň berlen halatynda ýüze çykyp biljek islendik tapawutlary öz içine alýar.

Göterimler we diwidendler

24. Göterimleri almak we tölemek bilen baglanyşykly ýüze çykýan pul serişdeleriniň gelip gowuşmagy we tölenmegi aýratynlykda açylyp görkezilmelidir. Her bir şunuň ýaly gelip gowuşma we töleg bir döwürden beýleki döwre yzygiderlilikde, amallar işinden gelen pul serişdeleriniň hereketi hökmünde topara bölünmelidir.

25. Döwrüň dowamynda tölenen göterimleriň umumy möçberi onuň jemi peýda barada hasabatda ykrar edilendigine ýa-da "Karzlar boýunça harajatlar" milli standartynda göz önünde tutulan, hasaba alşyň ýol berilýän alternatiw tertibine laýyklykda maýalaşdyrylandygyna garamazdan, pul serişdeleriniň hereketi barada hasabatda açylyp görkezilýär.

26. Diwidendleri almak bilen baglanyşykly ýüze çykýan pul serişdeleriniň gelip gowuşmalary bir döwürden beýleki döwre yzygiderlilikde, maýa goýum işinden gelen pul serişdeleriniň hereketi hökmünde topara bölünmelidir.

27. Diwidendleri tölemek bilen baglanyşykly ýüze çykýan pul serişdeleriniň tölegleri bir döwürden beýleki döwre yzygiderlilikde, maliýe işinden gelen pul serişdeleriniň hereketi hökmünde topara bölünmelidir.

Peýdadan alynýan salgytlar

28. Peýdadan alynýan salgytlar bilen baglanyşykly ýüze çykýan pul serişdeleriniň akymalary aýratynlykda açylmalydyr we amallar işinden gelen pul serişdeleriniň hereketi hökmünde topara bölünmelidir, olaryň gönüden-göni maliýe ýa-da maýa goýum işine degişli edilip bilinjek ýagdaýlary muňa girmeyär.

29. Köp ýagdaýlarda tölenen salgytlar amallar işinden gelen pul serişdeleriniň hereketi hökmünde topara bölünýär, sebäbi köplenç maýa goýum işinden ýa-da maliýe işinden alynýan salgytlar boýunça pul serişdeleriniň akymyny iş ýüzünde degişli etmek mümkin däldir. Mundan başga-da, pul serişdeleri amalyň bolup geçen döwründen başga bir döwürde hem ýüze çykyp biler.

30. Eger-de peýdadan alynýan salgyt boýunça pul serişdeleriniň akymalaryny maýa goýum ýa-da maliýe işine degişli edip bolýan bolsa, onda şunuň ýaly pul serişdeleriniň akymalary, degişlilikde, maýa goýum ýa-da maliýe işi hökmünde topara bölünýär.

31. Salgytlar boýunça pul serişdeleriniň akymalarynyň işiň birden köp görnüşine degişli bolan halatynda, tölenen salgytlaryň umumy pul möçberi açylýar.

Golçur kärhanalara, assosirlenen kärhanalara we bilelikdäki işe maýa goýumlary

32. Pul serişdeleriniň hereketi barada hasabatda olary hasaba almak paýçy bolup gatnaşma ýa-da hakyky harajatlar usuly boýunça alnyp barylýan, assosirlenen ýa-da golçur kärhanalara maýa goýumlar görkezilende maýa goýumçy özi bilen maýa goýum obýektiniň, mysal üçin, diwidendler we berlen ýa-da üzülen karzlar baradaky maglumatyň arasyndaky pul serişdeleriniň hereketi barada maglumat bilen çäklenýär.

33. Bilelikde gözegçilik edilýän kärhana özüniň paýçy bolup gatnaşýandygy barada hasabat berýän kärhana, "Bilelikdäki işe gatnaşmak" milli standartyna laýyklykda deňölçegli jebisleşdirme usulyny peýdalanmak bilen, pul serişdeleriniň hereketi barada hasabata bilelikde gözegçilik edilýän kärhana maýa goýumlar, peýdanyň paýlanmagy we özi bilen bilelikde gözegçilik edilýän kärhananyň arasyndaky beýleki tölegler ýa-da gelip gowuşmalar bilen baglanyşykly pul serişdeleri barada maglumaty goşýar.

Golçur kärhanalaryň edinilmegi we çykyp gitmegi

34. Golçur kärhanalaryň edinilmeginiň we çykyp gitmeginiň netijesinde ýüze çykýan pul serişdeleriniň jemi akymlyry aýratynlykda görkezilmelidir we maýa goýum işi hökmünde topara bölünmelidir.

35. Çykyp gitmekden gelýän pul serişdeleriniň netijeleri edinmekden gelen pul serişdeleriniň hereketiniň netijelerinden aýrylmaýar-da, ähli edinilmeler boýunça we ähli çykyp gitmeler boýunça aýratynlykda berilýär. Golçur kärhanalary edinmäge we olaryň çykyp gitmegine degişli pul serişdeleriniň hereketi baradaky maglumatlaryň aýratyn setirde berilmegi, şeýle hem edinilen ýa-da çykyp giden aktiwleriň we borçnamalaryň aýratyn açylyp görkezilmegi pul serişdeleriniň şunuň ýaly akymalaryny beýleki amallar, maýa goýum we maliýe işiniň netijesinde ýüze çykýan pul serişdeleriniň akymalaryndan bölüp aýyrmaga kömek edýär.

Pul däl amallar

36. Pul serişdeleriniň ýa-da pul serişdeleriniň ekwiwalentleriniň peýdalanylmagyny talap etmeýän maýa goýum we maliýe amallary pul serişdeleriniň hereketi barada hasabatdan aýrylmalydyr. Şuňa meňzeş amallar maliýe hasabatlylygynyň belliklerinde şunuň ýaly maýa goýum we maliýe işi barada ähli zerur bolan maglumaty üpjün eder ýaly görnüşde açylmalydyr.

37. Pul däl amallaryň pul serişdeleriniň hereketi barada hasabatdan aýrylmagy pul serişdeleriniň hereketi barada hasabatyň maksatlaryna laýyk gelýär, çünki bu maddalar şu döwürde pul serişdeleriniň hereketi bilen bagly däldir. Pul

däl amalaryň mysallary şulardan ybaratdyr:

a) degişli borçnamalary gönüden-göni kabul etmek ýoly bilen ýa-da maliýe kärendesi arkaly aktiwleri edinmek;

b) kärhananyň paý gurallaryny çykarmak ýoly bilen alan zatlary;

ç) bergi ýa-da paý gurallaryny çykarmagyň ýerine islendik aktiwleri (ätiýaçlyklary, esasy serişdeleri we beýlekileri) satyn almak;

d) alyş-çalyş geleşikleri.

Pul serişdeleriniň we pul serişdeleriniň ekwiwalentleriniň düzüm bölekleri

38. Kärhana pul serişdeleriniň we pul serişdeleriniň ekwiwalentleriniň düzüm böleklerini açmalydyr we pul serişdeleriniň hereketi barada hasabatda bar bolan pul möçberlerini maliýe ýagdaýy barada hasabatda görkezilen meňzeş maddalar bilen deňeşdirmäni bermelidir.

39. Pul serişdelerini dolandyrmagyň köpdürli tejribesini nazara alyp, "Maliýe hasabatlylygyny bermek" milli standartyny berjaý etmek maksady bilen, kärhana pul serişdeleriniň we pul serişdeleriniň ekwiwalentleriniň düzümini kesgitlemek üçin özüniň kabul eden syýasatyny açmaga borçlydyr.

40. Pul serişdeleriniň we pul serişdeleriniň ekwiwalentleriniň düzüm böleklerini kesgitlemek üçin syýasatdaky islendik üýtgemeleriň täsiri "Hasaba alyş syýasaty, buhgalterçilik bahalandyrmalardaky üýtgetmeler we ýalňyşlyklar" milli standartyna laýyklykda hasabatda görkezilmelidir.

MAGLUMATY AÇMAK

41. Kärhana özünde bar bolan, ýöne peýdalanmak üçin elýeterli bolmadyk pul serişdeleriniň we pul serişdeleriniň ekwiwalentleriniň ep-esli galyndylarynyň pul möçberini ýolbaşçylygyň teswirleri bilen bilelikde açmaga borçlydyr.

42. Goşmaça maglumat peýdalanyjylaryň kärhananyň maliýe ýagdaýyna we geçginlilik derejesine düşünmekleri üçin ýerlikli bolup biler. Bu maglumatyň ýolbaşçylygyň teswirleri bilen bilelikde açylmagy höweslendirilýär we ol şulary öz içine alyp biler:

a) bu serişdeleri peýdalanmak boýunça çäklendirmeleri görkezmek bilen, geljekki amallar işini maliýeleşdirmäge we maýa goýum borçnamalaryny üzmek üçin gönükdirilip bilinjek peýdalanylmadyk karz serişdeleriň pul möçberlerini;

b) amallar, maýa goýum we maliýe işine bölmek bilen, olar baradaky maglumatlaryň deň ölçegli jebisleşdirmek usuly boýunça berilýän bilelikdäki işe gatnaşma paýyna degişli bolan pul serişdeleriniň akymalarynyň umumy möçberini;

ç) amallar mümkinçiligini goldamak üçin zerur bolan pul serişdeleriniň akymalaryndan aýratynlykda, amallar mümkinçilikleriniň artmagyny görkezýän pul serişdeleriniň akymalarynyň umumy möçberi.

GÜÝJE GIRÝÄN SENESI

43. Maliýe hasabatlylygynyň şu standarty 2013-nji ýylyň 1-nji ýanwaryndan güýje girýär.

Goşundy

Şu standart maliýe hasabatlylygynyň halkara standarty 7 „Pul serişdeleriniň hereketi barada hasabat“ (IAS 2009) laýyklykda işlenip düzüldi, şu aşakdakylardan başgasy:

käbir bölümleriniň düşnükli bolmagy üçin olara düzediş girizildi;

maliýe institutlary tarapyndan pul serişdeleriniň hereketi barada hasabat berlişine degişli düzgünler aýryldy;

daşary ýurt golçur kärhanasynyň hasabatlylygy gaýtadan hasaplananda pul serişdeleriniň hereketi barada hasabat berlişine degişli düzgünler aýryldy;

maýa goýum ýa-da maliýe işinde göterim girdejileri (çykdaýylary) görnüşinde pul serişdeleriniň akymalarynyň görkezilişine degişli düzgünler aýryldy;

amallar işinden alnan diwidendleriň mümkin bolan görkezilişine degişli düzgünler aýryldy;

amallar işinden tölenen diwidendleriň mümkin bolan görkezilişine degişli düzgünler aýryldy;

maglumatlary açmaga bildirilýän käbir talaplar aýryldy.